

Sygn. akt IX U 58/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2016r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Barbara Kuźdrzał-Kiermaszek
Protokolant:	Monika Holona

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2016r. w Rybniku

sprawy z odwołania M. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o świadczenia przedemerytalne

na skutek odwołania M. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 8 maja 2014r. Znak (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonej prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 4 marca 2014r.

Sędzia

Sygn. akt: IX U 58/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 08.05.2014r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej M. M. prawa do świadczenia przedemerytalnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 30.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych, gdyż ubezpieczona nie spełniła żadnego z wynikających z tej ustawy warunków prawa do świadczenia, bo rozwiązanie stosunku pracy nie nastąpiło z przyczyn ekonomicznych dotyczących zakładu pracy w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy – stosunek pracy został rozwiązany z uwagi na odmowę podjęcia przez ubezpieczoną pracy u tego samego pracodawcy, na tym samym stanowisku, jednak w innej miejscowości.

Ubezpieczona w odwołaniu od decyzji domagała się jej zmiany przez przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego podnosząc, iż spełniła wszystkie konieczne przesłanki do uzyskania tego prawa, w tym również przesłankę kwestionowaną przez organ rentowy. Wskazała, iż odmówiła podjęcia pracy w K. ze względu na stan swojego zdrowia, gdyż ma ustalony stopień niepełnosprawności, trudności w dojeździe do tak położonego zakładu pracy, gdyż musiałaby na dojazd poświęcać około dwóch godzin

w jedną stronę, dojeżdżać dwoma lub trzema autobusami, bo sama nie ma prawa jazdy, nadto na dojazd do pracy zmuszona byłaby przeznaczać prawie połowę swojego wynagrodzenia mając na uwadze, iż zarabiała najniższą krajową pensję.

Tutejszy Sąd wyrokiem z dnia 12.08.2014r., sygn. akt IX U 1019/14 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 4 marca 2014r.

W toku tegoż postępowania Sąd dopuścił dowody z akt emerytalno - rentowych, akt osobowych dotyczących zatrudnienia ubezpieczonej w firmie (...) Sp. z o.o. w K. oraz zeznań ubezpieczonej, na podstawie których ustalił, że pismem z dnia 15.04.2013r. zakład pracy wypowiedział ubezpieczonej umowę o pracę zawartą w dniu 01.05.2001r. w części dotyczącej miejsca pracy wskazując jako przyczynę wypowiedzenia: zmiany organizacji zakładu pracy – likwidację stanowiska pracy. Zaproponowano ubezpieczonej - od dnia 01.08.2013r., to jest po upływie okresu wypowiedzenia - nowe miejsce wykonywania pracy: w K. przy ul. (...). Pozostałe warunki umowy o pracę miały pozostać bez zmian. Zaznaczono, iż w razie odmowy przyjęcia nowych warunków umowa o pracę rozwiązuje się z upływem okresu wypowiedzenia wynoszącego 3 miesiące, to jest z dniem 31.07.2013r. Ubezpieczona nie zgodziła się na zaproponowane jej nowe warunki zatrudnienia, bo były one dla niej niekorzystne w porównaniu do poprzednich w sytuacji, gdy wcześniej wykonywała pracę w J., czyli w miejscu swojego zamieszkania, a następnie miała pracować w K. oddalonych od J. o około 60 km, do których dojazd byłby niezwykle uciążliwy zważywszy, że ubezpieczona z uwagi na brak prawa jazdy musiałaby dojeżdżać do pracy co najmniej dwoma autobusami, co zajmowałoby tylko w jedną stronę około dwóch godzin. Tak długi dojazd do pracy byłby też uciążliwy ze względów zdrowotnych w sytuacji, gdy ubezpieczona ma stwierdzony stopień niepełnosprawności. Wobec odmowy przyjęcia zaproponowanych przez zakład pracy nowych warunków pracy stosunek pracy ubezpieczonej z (...) Sp. z o.o. w K. uległ rozwiązaniu z dniem 31.07.2013r.

Sąd uznał, iż fakt, że rozwiązanie stosunku pracy z ostatnim pracodawcą ubezpieczonej (...) Sp. z o.o. w K. nastąpiło w związku z odmową przyjęcia przez ubezpieczoną zaproponowanych jej przez pracodawcę w wypowiedzeniu zmieniającym nowych warunków pracy w zakresie nowego miejsca pracy nie przeczy temu, że nastąpiło ono z przyczyn dotyczących zakładu pracy w rozumieniu powołanych uregulowań prawnych. Do takiego rozwiązania doszło w sytuacji odmowy przyjęcia przez ubezpieczoną nowych zmienionych przez pracodawcę warunków pracy - zmian dokonanych bezsprzecznie na niekorzyść ubezpieczonej, co wynika jednoznacznie z jej zeznań złożonych na rozprawie w dniu 12.08.2014r., którym Sąd dał wiarę. Niewątpliwie niekorzystna, w porównaniu do dotychczasowych warunków pracy, byłaby dla ubezpieczonej konieczność codziennych dojazdów do pracy do K. oddalonych ok. 60 km od J.(i to autobusami, bo ubezpieczona nie posiada prawa jazdy) zważywszy, że wcześniej ubezpieczona świadczyła pracę w miejscu swojego zamieszkania, ponoszenie wydatków związanych z tymi dojazdami, gdy koszty te niewątpliwie byłyby znaczne w odniesieniu do konieczności codziennego pokonywania łącznie około 120 km i do uzyskiwanej przez ubezpieczoną pensji, która kształtowała się na poziomie wynagrodzenia minimalnego.

W świetle powyższych okoliczności, wobec tak jednoznacznie podanej zdaniem Sadu, rzeczowej i konkretnej przyczyny rozwiązania z ubezpieczoną stosunku pracy Sąd oddalił wnioski pełnomocnika organu rentowego o przesłuchanie prezesa Spółki i kierownika oddziału Spółki w J. na okoliczność jakie były faktyczne powody zwolnienia ubezpieczonej, bo ubezpieczona powiedziała, że nie wyrabiała normy oraz dopuszczenie informacji pracodawcy na okoliczność ilości stanowisk pracy dla szwaczek w oddziale w J. i w K. w latach 2013r. i 2014r., obsady tych stanowisk uznając, iż w sprawie zostały wyjaśnione wszystkie istotne okoliczności niezbędne dla jej rozstrzygnięcia. Sąd miał na uwadze fakt,

iż na rozprawie w dniu 12.08.2014r. ubezpieczona ostatecznie wycofała się ze wcześniejszych swoich oświadczeń, że nie wyrabiała normy i dlatego została zwolniona podając, iż były to tylko jej przypuszczenia, niczym nie poparte.

W takiej sytuacji Sąd stwierdził, iż ubezpieczonej przysługuje prawo do dochodzonego świadczenia na podstawie art. 2 ust.1 pkt 5 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych i przyznał prawo do wnioskowanego świadczenia.

Na skutek apelacji organu rentowego Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 05.11.2015r., sygn. akt III AUa 2259/14/12 uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania tut. Sądowi uznając na podstawie całości materiału dowodowego zgromadzonego przed Sadem I i II instancji, że wydanie zaskarżonego orzeczenia było przedwczesne. W ocenie Sądu Apelacyjnego stanowisko Sądu I instancji, że rozwiązanie umowy o pracę w postaci wypowiedzenia zamieniającego odpowiada pojęciu przyczyn dotyczących zakładu pracy, jest nieuzasadnione w sytuacji niekonsekwencji stanowiska ubezpieczonej w sprawie, która jako przyczynę rozwiązania stosunku pracy wskazała na fakt że :”nie wyrabiała normy”, a następnie wycofała się z tego oświadczenia, stwierdzając, że takie przypuszczenie jest nieuzasadnione jako że przedstawiono jej propozycję pracy na analogicznym stanowisku w K.. Sąd Apelacyjny poparł twierdzenia apelującego organu rentowego, że samo ograniczenie się przez Sąd I instancji do stwierdzenia, że ubezpieczona wycofała się ze swojego oświadczenia , bez przesłuchania osób zarządzających spółką (...), jest niewystarczające do czynienia kategoriycznych ustaleń w sprawie prowadzących do stwierdzenia, że rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

W wytycznych Sąd Apelacyjny polecił uzupełnienie postępowania dowodowego poprzez dopuszczenie dowodu z zeznań osób zarządzających spółką hossa celem ustalenia jakie były rzeczywiste przyczyny rozwiązania stosunku pracy z ubezpieczoną.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczona M. M. urodziła się w dniu (...)

W dniu 03.03.2014r. złożyła wniosek o przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego, w rozpoznaniu którego organ rentowy postanowił jak w zaskarżonej decyzji z dnia 08.05.2014r.

Organ rentowy uwzględnił ubezpieczonej na dzień rozwiązania stosunku pracy, to jest 31.07.2013r. staż pracy w łącznym wymiarze 35 lat, 7 miesięcy i 15 dni.

Ubezpieczona ostatnio, to jest od dnia 01.05.2001r. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy, w firmie (...)

Sp. z o.o. w K. na stanowisku krawcowej. Faktycznie ubezpieczona świadczyła swoją pracę w oddziale ww. zakładu pracy znajdującym się w J. podczas, gdy siedziba firmy znajdowała się w K.. Z tytułu wykonywania tej pracy ubezpieczona otrzymywała wynagrodzenie w kwocie wynagrodzenia minimalnego.

W dniu 15.04.2013r. zakład pracy wypowiedział ubezpieczonej umowę o pracę w części dotyczącej miejsca pracy wskazując jako przyczynę wypowiedzenia: zmiany organizacji zakładu pracy – likwidację stanowiska pracy. Zaproponowano ubezpieczonej - od dnia 01.08.2013r., to jest po upływie okresu wypowiedzenia - nowe miejsce wykonywania pracy: w K. przy ul. (...). Pozostałe warunki umowy o pracę miały pozostać bez zmian. Zaznaczono, iż w razie odmowy przyjęcia nowych warunków umowa o pracę rozwiązuje się z upływem okresu wypowiedzenia wynoszącego 3 miesiące, to jest z dniem 31.07.2013r.

W toku niniejszego postępowania Sąd dopuścił dowód z zeznań I. M. –kierownika szwalni w J. należącej do Spółki (...), która była bezpośrednią przełożoną ubezpieczonej w spornym okresie oraz W. O. – członka zarządu Spółki (...), na podstawie których ustalił, że złożenie ubezpieczonej oraz innym pracownikom wypowiedzenia było podyktowane spadkiem rentowności oddziału w J., związanym ze zmniejszeniem się ilości zamówień na wykonywanie prac krawieckich oraz dużym kosztem utrzymania budynku o powierzchni 1200m². Budynek ten, w którym znajdowała

się szwalnia, był własnością spółki. W 1998r. było tam zatrudnionych 25 pracowników. W kolejnych latach w związku z mniejszą ilością zamówień stopniowo zmniejszano zatrudnienie do 20,15, a następnie 11 pracowników.

W 2011r. Spółka sprzedała połowę budynku o powierzchni 600m², a w 2013r znalazła kupca na druga część budynku. Postanowiono sprzedać tę część budynku i wynająć w J. lokal, gdzie można by przenieść szwalnię. Wiązało się to jednakże z redukcją zatrudnienia. W rezultacie powyższych decyzji ubezpieczona otrzymała wypowiedzenie zmieniające, inna pracownica została zwolniona, a kolejnej ograniczono wymiar czasu pracy do 1/2 etatu. Żadna z pracownic nie skorzystała z możliwości przeniesienia do pracy w K.. Nie zatrudniono na ich miejsca nowych pracowników. Ubezpieczona była sumiennym pracownikiem. Słuchana w charakterze świadka I. M., będąca wówczas bezpośrednią przełożoną ubezpieczonej zeznała, że nigdy nie miała zastrzeżeń co do ilości i jakości wykonywanej przez nią pracy.

W piśmie z dnia 13.06.2013r. ubezpieczona oświadczyła, iż odmawia przyjęcia nowych warunków pracy, w związku z czym stosunek pracy został rozwiązany z dniem 31.07.2013r.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dowodów dopuszczonych w sprawie IXU 1019/14 oraz zeznań świadków I. M. oraz W. O. (nagranie z rozprawy w dniu 23.05.2016r. minuty od 00:03:20 do 00:16:15).

Zgromadzony materiał dowodowy Sąd uznał za przekonujący, kompletny i spójny przez co mogący stanowić podstawę rozstrzygnięcia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie ubezpieczonej zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art.2 ust.1 ustawy z dnia 30.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. z 2004r. Nr 120 , poz. 1252 ze zm.) prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje kobiecie, która:

- pkt 1) do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła 56 lat i posiada okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 20 lat, albo

- pkt 2) do rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w których kobieta była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat oraz posiada okres uprawniający do emerytury wynoszącej co najmniej 30 lat zatrudnienia, albo

- pkt 3) do dnia ogłoszenia upadłości prowadziła nieprzerwanie i przez okres nie krótszy niż 24 miesiące pozarolniczą działalność, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych i za ten okres płaciła składki na ubezpieczenie społeczne oraz do dnia ogłoszenia upadłości kobieta ukończyła 56 lat i posiada okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 20 lat, albo

- pkt 4) zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, pobieranej nieprzerwanie co najmniej 5 lat i do dnia, w którym ustało prawo do renty ukończyła co najmniej 55 lat i osiągnęła okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 20 lat, albo

- pkt 5) do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 35 lat, albo

- pkt 6) do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego w powodu likwidacji pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych, w razie niewypłacalności

pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 34 lata.

W myśl art.2 ust.3 ustawy, świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej powyżej po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych,

o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia , jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

1. nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna,
2. w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych,
3. złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nie przekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6 miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Spór w rozpoznawanej sprawie sprowadzał się ostatecznie do ustalenia czy ubezpieczona przysługuje prawo do świadczenia przedemerytalnego na podstawie cytowanego powyżej art.2 ust.1 pkt 5 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych,

a konkretnie czy ubezpieczona spełnia przewidziany w tym przepisie warunek rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy

o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, a to art.2 ust.1 pkt.29 ustawy z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. z 2013r., poz.674 ze zm.), zgodnie z którym rozwiązanie stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oznacza:

a) rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn nie dotyczących pracowników, zgodnie z przepisami o szczególnych zasadach rozwiązywania

z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników lub zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U.

z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.), w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników,

b) rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu ogłoszenia upadłości pracodawcy, jego likwidacji lub likwidacji stanowiska pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych albo technologicznych,

c) wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w przypadku śmierci pracodawcy lub gdy odrębne przepisy przewidują wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w wyniku przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę i niezaproponowania przez tego pracodawcę nowych warunków pracy

i płacy,

d) rozwiązanie stosunku pracy przez pracownika na podstawie art. 55 § 1¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy z uwagi na ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków wobec pracownika.

Bezspornym jest bowiem między stronami, że ubezpieczona na dzień rozwiązania stosunku pracy, to jest 31.07.2013r. posiada wymagany tym przepisem co najmniej 35 letni staż pracy, ostatnie zatrudnienie ubezpieczona trwało co najmniej 6 miesięcy, ubezpieczona wyczerpała 6 miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych, do nadal jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna, w okresie rejestracji nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia

propozycji zatrudnienia oraz wniosek o świadczenie przedemerytalne ubezpieczona złożyła w terminie przewidzianym w powołanym wcześniej w art. 2 ust.3 pkt.3.

W toku niniejszego postępowania Sąd uzupełnił zgodnie z zaleceniem Sądu Apelacyjnego postępowanie dowodowe dopuszczając dowód z zeznań osób zarządzających spółką (...), celem ustalenia jakie były rzeczywiste przyczyny rozwiązania stosunku pracy z ubezpieczoną.

Z powyższych dowodów wynika jednoznacznie, że faktyczną przyczyną złożenia ubezpieczonej wypowiedzenia zmieniającego, a w rezultacie rozwiązania z nią stosunku pracy była faktyczna likwidacja jej stanowiska pracy związana z reorganizacją oddziału firmy w J.. Jak zeznali świadkowie nie było innych współistniejących przyczyn wypowiedzenia. Nie mieli oni zastrzeżeń do pracy ubezpieczonej, która była w ich ocenie sumiennym pracownikiem. Nie ulega zatem wątpliwości, że do rozwiązania stosunku pracy doszło z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

W takiej sytuacji Sąd stwierdził, iż ubezpieczonej przysługuje prawo do dochodzonego świadczenia na podstawie art. 2 ust.1 pkt 5 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych (ubezpieczona spełnia też przesłanki prawa do tego świadczenia z art.2 ust.1 pkt 2 powołanej ustawy).

W konsekwencji takiego stanowiska Sąd na podstawie powołanych na wstępie uregulowań prawnych z mocy art.477(14)§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 04.03.2014r., czyli od dnia następnego po dniu złożenia wniosku o świadczenie, zgodnie z art.7 ust.1 ustawy

o świadczeniach przedemerytalnych.

Sędzia